Lieta Nr. C69345721
ECLI:LV:KURT:2022:0111.C69345721.7.S

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā
Ventspilī 2022. gada 11. janvārī

Kurzemes rajona tiesa,
tiesnese Sarmīte Lucava,
izskatīja rakstveida procesā vienkāršotās procedūras lietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par samaksātā nekustamā īpašuma nodokļa un nokavējuma naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2021. gada 4. augustā prasītāja tiesā cēla prasību, kurā lūdz piedzīt no atbildētāja samaksāto nekustamā īpašuma nodokli (turpmāk - NĪN) 529,95 *euro* nekustamajam īpašumam /adrese/, kadastra Nr. /numurs A/, par laika posmu no 2007. gada 1. janvāra līdz 2012. gada 31. decembrim un nokavējuma naudu 184,02 *euro,* kopā 713,97 *euro.*

Prasība pamatota ar likuma "Par tiesu varu" 3. panta pirmo daļu, 16. panta ceturto daļu, Satversmes tiesas likuma 105. panta pirmo teikumu, likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 2. panta pirmo un otro daļu, likuma "Par nodokļiem un nodevām" 29. panta otro daļu, Dzīvokļu īpašuma likuma 13. panta pirmo daļu un Civillikuma 1069., 1071., 2376. un 2391. pantu.

Prasītāja norāda uz turpmāk minētiem apstākļiem un apsvērumiem.

[1.1] 2006. gada 6. oktobrī prasītāja kļuva par zemesgabala /adrese/, 3165 m^2 platībā, kadastra Nr. /numurs A/(turpmāk - Zemesgabals), īpašnieci, pamatojoties uz 2006. gada 1. septembrī starp prasītāju un /pers. C/ noslēgto Zemesgabala pirkuma līgums (turpmāk - Pirkuma līgums). Zemesgabals ir pilnībā piesaistīts dzīvojamai mājai /adrese/, kadastra Nr. /numurs A/(turpmāk - Dzīvojamā māja), tādējādi tā pakļauta zemes piespiedu nomai un iedzīvotāju pienākumam prasītājai maksāt zemes nomas maksu. Iedzīvotāji to nemaksāja un apstrīdēja prasītājas īpašuma tiesības uz Zemesgabalu, uzskatot, ka netaisnīgi apieta viņu tiesība privatizēt Zemesgabalu.

[1.2] Prasītājas īpašuma tiesības uz to dzēstas 2012. gada 21. decembrī, pamatojoties uz 2012. gada 12. jūlija Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas spriedums civillietā Nr. C04212600. 2012. gada 21. decembrī Zemesgabals tika pievienots Dzīvojamai mājai un kopīpašnieku īpašuma daļa uz tā rēķina palielinājās.

[1.3] Ar Rīgas domes NĪN maksāšanas paziņojumiem par 2007.-2012. gadu Zemesgabala NĪN maksāšanas pienākums (kopā 28 900,53 euro) uzlikts prasītājai saskaņā ar likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 2. panta pirmo un otro daļu. Prasītāja ir veikusi NĪN samaksu 27 827,98 euro. Tā kā prasītāja saņēma kaut kādus ienākumus (20 %) tikai par vienu īpašumu /adrese A/, tika pieļauts NĪN samaksas nokavējums 9662,79 euro. Prasītāja par Zemesgabalu kopā samaksāja 37 490,77 euro (27 827,98+9662,79) tikai pēc zemesgabala ar kadastra Nr. /numurs B/, /Nosaukums A/ iela, Rīgā pārdošanas izsolē.

[1.4] Uzskata, ka Dzīvojamās mājas kopīpašnieki, tajā skaitā atbildētājs, ir iedzīvojušies uz prasītājas rēķina, jo viņa samaksāja NĪN un nokavējuma naudu kopīpašnieku vietā, dēļ kā bija spiesta pārdot izsolē savu nekustamo īpašumu. Lai atjaunotu pušu mantas balansu un iegūtu tiesisku līdzsvaru, lūdz tiesu novērst viņas mantas apdraudējumu, atprasot no atbildētāja prasītājas samaksātos līdzekļus atbilstoši viņa daļai kopīpašumā.

[2] Paskaidrojumos atbildētājs norāda, ka prasību neatzīst.

[2.1] Starp Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem un prasītāju pastāv gadiem ilgs strīds sakarā ar to, ka /pers. C/ līdz 1997. gada 5. jūnijam nebija iesniedzis dokumentus īpašuma tiesību uz zemi atjaunošanai un tika pieņemts lēmums par atteikumu atjaunot viņa īpašuma tiesības uz zemes gabaliem, tajā skaitā uz Zemesgabalu. 1998. gada 8. decembrī īpašuma tiesības uz Zemesgabalu un Dzīvojamu māju nostiprinātas Rīgas pilsētai.

[2.2] 2000. gada 11. janvārī Dzīvojamā māja un Zemesgabals nodoti privatizācijai. 2000. gada 22. maijā starp atbildētāju un Privatizācijas komisiju noslēgts pirkuma līgums par dzīvokļa Nr. 67 kopā ar domājamām daļām no ēkas un Zemesgabala pirkumu. Šajā dienā atbildētāja īpašuma tiesības reģistrētas zemesgrāmatā.

[2.3] 2000. gada 31. oktobrī /pers. C/ cēla prasību Rīgas pilsētas apgabaltiesā par īpašumu tiesību atjaunošanu uz zemes gabaliem, tajā skaitā uz Zemesgabalu (civillieta Nr. C04212600), un ar 2001. gada 23. aprīļa spriedumu atjaunotas viņa īpašuma tiesības, tajā skaitā uz Zemesgabalu. 2003. gada 2. janvārī /pers. C/ īpašuma tiesības nostiprinātas zemesgrāmatā.

2006. gada 22. jūnijā par šo spriedumu iesniegts ģenerālprokurora protests, par kuru 2006. gada 1. augustā /pers. C/ pārstāve /pers. H/ sniedza paskaidrojumus.

[2.4] 2006. gada 1. septembrī /pers. C/ pārstāve /pers. H/ (prasītājas māte) un prasītāja noslēdza Pirkuma līgumu par zemes gabaliem, tajā skaitā par Zemesgabalu.

Ar Vidzemes apgabaltiesas 2012. gada 12. jūnija spriedums lietā Nr. C04212600 (stājies spēkā daļā 18.07.2012.), izbeigta tiesvedība /pers. C/ prasībā par īpašuma tiesību atjaunošanu uz dažiem zemes gabaliem, tajā skaitā Zemesgabalu, jo /pers. C/ atzina Dzīvojamās mājas kopīpašnieku privatizācijas laikā iegūtās īpašuma tiesības. 2006. gada 1. septembrī noslēgtais Pirkuma līgums atzīts par spēkā neesošo no noslēgšanas brīža, konstatējot, ka prasītāju nevar atzīt par zemes gabalu labticīgu ieguvēju, ka pirkuma līgumi tika noslēgti tikai izskata pēc un starp ieinteresētām personām.

[2.5] Dzīvojamās mājas īpašniekiem, arī atbildētājam, īpašuma tiesības uz dzīvokli un domājamām daļām no Dzīvojamās mājas un Zemesgabala piederēja arī strīda laikā. Atbildētājam piederošajā īpašuma sastāvā ir un vienmēr bijis gan dzīvoklis, gan domājamās daļas no Dzīvojamās mājas un Zemesgabala. Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki, arī atbildētājs, gadiem ilgi bija spiesti cīnīties par to, ka uz vieniem un tiem pašiem zemes gabaliem vienlaicīgi zemesgrāmatā reģistrētas īpašuma tiesības gan prasītājai, gan arī paralēli attiecīgo dzīvokļu īpašumu īpašniekiem.

[2.6] Ja prasītāja izmantotu savas tiesības godīgi, "pēc labas ticības", ievērojot Civillikuma normas un pienācīgu rūpību, tad no šiem izdevumiem bija iespējams izvairīties, nenoslēdzot apšaubāmu, pretlikumīgu pirkuma līgumu. Likums "Par nekustamā īpašuma nodokli" 2. panta pirmā un otrā daļa noteic, ka NĪN maksā Latvijas vai ārvalstu fiziskās un juridiskās personas, kuru īpašumā, tiesiskajā valdījumā vai — šajā likumā noteiktajos gadījumos — lietošanā ir nekustamais īpašums. Par nekustamā īpašuma īpašnieku šā likuma izpratnē uzskatāma persona, kuras īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ir nostiprinātas zemesgrāmatā.

Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki nevarēja ietekmēt Rīgas Domes Pašvaldības Ieņēmumu pārvaldes (turpmāk- RDPIP), kas administrē NĪN iekasēšanu, iekšēja lēmuma pieņemšanu par rēķinu izstādīšanu konkrētai personai. Veicot NĪN summas aprēķinu, ņem vērā arī konkrētam nodokļa maksātājam paredzētus atvieglojumus (bērnu esamība, invaliditāte utt.) t.i. katram nodokļa maksātājam ir sava maksājama nodokļa summa.

NĪN maksā budžetā nekustamā īpašuma īpašnieks. Prasītāja maksāja NĪN tāpēc, ka valsts uzskatīja viņu par šī nodokļa maksātāju. Arī Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki, tajā skaitā atbildētājs, bija uzskatami par Zemesgabala īpašniekiem un nodokļa maksātājiem tikai domājamās daļās. Ja viņiem, būtu piestādīts rēķins par NĪN (par Zemesgabalu) samaksu, viņi, tajā skaitā arī atbildētājs, to būtu samaksājuši. Bet atbildētājam iespēja veikt NĪN apmaksu par īpašuma sastāvā esošajām zemes gabala domājamām daļām bija liegta RDPIP lēmuma dēļ. Prasītāja apmaksāja viņai izrakstītu rēķinu, nevis atbildētāja vietā samaksāja atbildētājam sastādītu rēķinu par NĪN samaksu. Prasītājas tiesiskais pienākums samaksāt NĪN par Zemesgabalu tika apstiprināts ar likumīgā spēkā stājušos Administratīvās apgabaltiesas 2017. gada 14. februāra spriedumu Nr. A420593412, kurā norādīts, ka RDPIP bija tiesisks pamats aprēķināt NĪN un izstādīt prasītājai. Tāpat norādīts, ka vienlaicīgi īpašuma tiesības uz Zemesgabalu Rīgas pilsētas zemesgrāmatā bija nostiprinātas arī Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašumu īpašniekiem.

[2.7] Saskaņā ar nodokļu likumiem, pieļaujot nodokļu maksājumu nokavējumu, jārēķinās ar tā sekām - nokavējuma procentu/nokavējuma naudas aprēķināšanu. Situācijā, ka prasītāja maksāja NĪN ar nokavējumu, tā palielinot savus izdevumus, nevar būt vainojami Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki, arī atbildētājs.

[2.8] Uzskata, ka Civillikuma 2391. pants uz pušu tiesiskajām attiecībām neattiecas, jo izpildījums izdarīts uz tiesiska pamata (tajā brīdī spēkā esošā likumu pamata).

[3] Prasītāja atsauksmē par paskaidrojumiem norāda, ka administratīvā lietā Nr. A420593412 nodibinātie fakti nav atzīstami par pierādījumiem atbilstoši Civilprocesa likuma 96. panta otrajai daļai šajā tiesvedībā, jo tā bija administratīvā lieta un tajā bija citas puses. Tādējādi, minētajā lietā nodibinātie apstākļi neatbrīvo atbildētāju no Civilprocesa likuma 93. panta pirmās daļā noteiktā pienākuma pierādīt savu iebildumu pamatotību.

[3.1] Prasītāja vērš uzmanību uz notikumiem, kas pamato prasību:

- 1998. gada 8. decembrī Dzīvojamās mājas zemesgrāmatas nodalījumā tiek veikts pirmais ieraksts, ka nekustamais īpašums sastāv ne tikai no 5-stāvu dzīvojamās ēkas, bet sastāv arī no Zemesgabala ar kadastra Nr. /numurs A/, ar platību 3135 m^2.
- 1999. gada 13. jūlijā ēkai tiek papildus pievienots zemesgabals ar kadastra Nr. /numurs A/, 30 m^2 platībā un zemesgabala kopējā platība ir 3165 m^2.
- No 2000. gada 15. maija līdz 2003. gada 2. janvārim Dzīvojamā mājā privatizācijai nodoti 64 dzīvokļa īpašumi un viena telpa kopā ar zemesgabalu, kas apzīmēts ar kadastra Nr. /numurs A/. Viens no tiem ir atbildētāja dzīvokļa īpašums.
- 2003. gada 2. janvārī no Dzīvojamās mājas tiek atdalīts zemesgabals ar kadastra Nr. /numurs A/(zemesgrāmatas ieraksti 70.1, 70.2), un īpašums nu jau sastāv tikai no dzīvojamās mājas. Lai nedublētos zemesgabala un ēkas kadastra numuri, ēkai kadastra Nr. tiek mainīts uz /numurs C/.
- No zemesgrāmatas nodalījuma redzams, ka 2003. gada 2. janvārī tiek atvērts atsevišķs zemesgrāmatas nodalījums Nr. /numurs D/, kur īpašumam tiek piešķirts kadastra Nr. /numurs A/. Par šā zemesgabala vienīgo īpašnieku kļūst nevis Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki, bet gan /pers. C/, bet no 2006. gada 6. oktobra - prasītāja.
- Līdz ar to no 2003. gada 2. janvāra visi tie dzīvokļa īpašnieki, kas dzīvokļus privatizēja ar zemesgabalu, kļuva tikai un vienīgi par mājas kopīpašniekiem. Zeme no ēkas un no dzīvokļa īpašumiem tika nošķirta. Īpašuma tiesības visiem šiem 64 privatizētājiem dzīvokļiem un vienai privatizētai telpai samazinājās.
- No 02.01.2003. līdz 20.12.2012. Dzīvojamā mājā tiek privatizēti divi dzīvokļa īpašumi un viena telpa. No dzīvokļa īpašuma Nr. 13 un telpas Nr. 602 (zemesgrāmatas nodalījumā apzīmēts kā Nr. 72) redzams, ka abi īpašumi tika privatizēti bez zemes.
- 2012. gada 21. decembrī ēkai atpakaļ tiek pievienots Zemesgabals ar kadastra Nr. /numurs A/, 3165 m^2 platībā (zemesgrāmatas nodalījuma ieraksts Nr. /numurs E/). Vienlaicīgi jau otro reizi ēkai tiek mainīts kadastra numurs uz Nr. /numurs A/, kas ir pievienotā zemesgabala un ēkas sākotnējais kadastra numurs. 2012. gada 21. decembrī Zemesgabala zemesgrāmatas nodalījumā tiek veikts ieraksts, par prasītājas īpašuma tiesību izbeigšanos, jo strīds par īpašuma tiesībām ir noslēdzies ar iedzīvotājiem pozitīvu tiesas spriedumu, kas stājies spēkā. Vienlaicīgi zemesgabala nodalījums tika slēgts.
- Pēc Zemesgabala atpakaļ pievienošanas ēkā tiek privatizēti vēl trīs dzīvokļa īpašumi.

Visiem šiem 64 līdz 01.01.2003. privatizēto dzīvokļa īpašniekiem un vienam telpas īpašniekam saskaņā ar Zemesgrāmatas likuma 90. panta pirmo daļu bija pienākums vērsties zemesgrāmatā un lūgt nošķirt Zemesgabalu no dzīvokļa un telpas īpašuma nodalījuma. Minētais netika izdarīts un privatizācijas ceļā veiktie ieraksti palika sākotnējā redakcijā. Līdz ar to personas publiskajā telpā, arī pašas tiesas, tai skaitā tiesas lietā A420593412, dzīvokļa īpašnieku vainas dēļ, gadiem ir tikuši maldināti, par it kā "dubultām īpašuma tiesībām uz zemesgabalu."

[3.2] No visa iepriekš minētā secināms, ka no 19.05.2000. līdz 01.01.2003. un no 21.12.2012. līdz šai dienai, dzīvokļa īpašnieki bija ne tikai ēkas kopīpašnieki, bet arī Zemesgabala īpašnieki. Savukārt no 02.01.2003. līdz 20.12.2012. par Zemesgabala īpašniekiem bija trešās personas, tajā skaitā no 06.10.2006. līdz 20.12.2012. - prasītāja. NĪN par Zemesgabalu no 06.10.2006. līdz 20.12.2012. maksāja tikai prasītāja. Dzīvojamās mājas kopīpašnieki maksāja NĪN tikai par Dzīvojamās mājas domājamo daļu.

[3.3] Pašvaldības iestāde pamatoti piestādīja prasītājai NĪN rēķinu, pamatojoties uz zemesgrāmatas ierakstiem par to, ka Zemesgabala īpašniece no 06.10.2006. līdz 20.12.2012. ir prasītāja. Līdz ar to arī tiesa administratīvajā lietā A420593412 ir pareizi konstatējusi, ka pašvaldība pamatoti aprēķināja NĪN par Zemesgabalu un uzlika pienākumu to apmaksāt prasītājai. Taču jānorāda, ka prasītājas īpašuma tiesības uz Zemesgabalu izbeidzās ne no nejauša un nevainīga notikuma, bet gan no Dzīvojamās mājas kopīpašnieku apzināta lēmuma, pieteikt tiesai prasību par īpašuma tiesību atzīšanu uz Zemesgabalu. Īpašuma tiesību atzīšanas prasība kopīpašniekiem tika pieteikta ne jau no dienas, kad spēkā stāsies tiesas spriedums, bet no dienas, kad trešās personas (t.sk. prasītāja) Zemesgabalu ieguva īpašumā. Līdz ar to tas bija apzināts iedzīvotāju lēmums un viņiem bija un ir jārēķinās, ka šādam prasījumam iestāties sekas - pienākums atmaksāt apstrīdētam Zemesgabala īpašniekam veiktos NĪN maksājumus.

Atbildētājs var atbrīvoties no prasības tikai tad, ja tiesā tiek iesniegti pierādījumi, ka viņš laika posmā no 06.10.2006. līdz 20.12.2012. ir maksājis NĪN par Zemesgabalu.

[4] Kurzemes rajona tiesa 2022. gada 11. janvārī sastādījusi saīsinātu spriedumu (lietas 210. lapa). 2022. gada 13. oktobrī prasītājas pārstāvis iesniedza tiesā sprieduma sastādīšanas lūgumu (lietas 211.-213. lapa). Līdz ar to tiesa atzīst, ka saskaņā Civilprocesa likuma $250.^{25}$ panta $2.^1$ daļu lietā

taisāms spriedums atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[6] Tiesa nodibināja šādus faktiskos apstākļus.

[6.1] No nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra Nr. /numurs A/, zemesgrāmatu nodalījumu Nr. /numurs AA/ norakstiem (lietas 13.-21. lapa) redzams, ka nekustamais īpašums piederēja Rīgas pilsētai un sastāvēja no zemesgabala ar platību 3135 m^2, uz kura atrodas 5 stāvu dzīvojamā ēka ar 70 dzīvokļu īpašumiem (tiesneses 1998. gada 8. decembra lēmums). 1999. gada 16. jūnijā zemesgabals palielināts par 30 m^2.

No nekustamā īpašuma /adrese AA/, ar kadastra Nr. /numurs DD/, nodalījuma Nr. /numurs AB/ noraksta redzams, ka atbildētājs 2001. gada 12. janvārī, pamatojoties uz 2000. gada 22. maija pirkuma līgumu, reģistrējis savas īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu Nr. /adrese AA/ un pie tā piederošām kopīpašuma domājamām daļām (5388/280299) no daudzdzīvokļu mājas un strīdus zemesgabala.

Ar Rīgas apgabaltiesas spēkā stājušos 2001. gada 23. aprīļa spriedumu lietā Nr. C04212600 nospriests: dzēst ierakstus Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļā par īpašuma tiesību nostiprināšanu Rīgas pilsētai zemesgrāmatu nodalījumos [..] Nr. 14942, kadastra Nr. /numurs A/. Spriedums daļā par strīdus zemesgabalu stājās spēkā. 2003. gada 2. janvārī, pamatojoties uz šo spriedumu strīdus zemesgabals 3165 m^2 platībā atdalīts no Dzīvojamās mājas /adrese/, tam atvērts jauns zemesgrāmatas nodalījums Nr. /numurs AC/ un uz to nostiprinātas īpašuma tiesības /pers. C/.

2006. gada 6. oktobrī uz strīdus Zemesgabalu, pamatojoties uz 2006. gada 1. septembra pirkuma līgumu, īpašuma tiesības reģistrētas prasītājai.

[6.2] Pamatojoties uz Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012. gada 12. jūnija spriedumu lietā Nr. C04212600 (lietas 32.-59. lapa), zemesgrāmatā 2012. gada 21. decembrī strīdus zemesgabals pievienots atpakaļ Dzīvojamai ēkai.

Ar šo spriedumu nodibināts, ka par Rīgas apgabaltiesas 2001. gada 23. aprīļa spriedumu, pamatojoties uz kuru /pers. C/ reģistrētas zemesgrāmatā īpašuma tiesības uz strīdus zemesgabalu, 2006. gada 22. jūnijā prokurors iesniedzis protestu un tas ar LR Augstākās tiesas Senāta 2006. gada 1. novembra lēmumu atcelts. 2007. gada 11. decembrī lieta nodota jaunai izskatīšanai Vidzemes apgabaltiesai. Atkārtotas lietas izskatīšanas laikā /pers. C/ un prasītājas pārstāvis atzina dzīvokļu īpašnieku privatizācijas laikā iegūtās īpašuma tiesības un atteicās no prasības, līdz ar ko prasītājai zemesgrāmatā reģistrētās īpašuma tiesības uz strīdus zemesgabalu tika dzēstas un 2006. gada 1. septembra pirkuma līgums atzīts par spēkā neesošu. Atbilstoši Civilprocesa likuma 96. panta otrajai daļai šie fakti šajā lietā nav no jauna jāpierāda.

[6.3] No minētā tiesa konstatē, ka strīdus zemesgabals sākotnēji piederēja Rīgas pilsētai, 2001. gada 12. janvārī uz to īpašuma tiesības privatizācijas ceļā ieguva atbildētājs, taču tās tika dzēstas ar Rīgas apgabaltiesas 2001. gada 23. aprīļa spriedumu un nodotas /pers. C/ kas tās reģistrēja zemesgrāmatā 2003. gada 2. janvārī. Pēc prokurora protesta iesniegšanas īpašuma tiesības pārgāja prasītājai ar 2006. gada 1. septembra Pirkuma līgumu. 2006. gada 1. novembrī Rīgas apgabaltiesas 2001. gada 23. aprīļa spriedums tika atcelts un ar Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012. gada 12. jūnija spriedumu strīdus zemesgabals atdots atbildētājam, bet Pirkuma līgums atzīts par spēkā neesošu. Lietā šie apstākļi netiek apstrīdēti.

Tādējādi secināms, ka saskaņā ar zemesgrāmatu ierakstiem vienlaicīgi zemesgrāmatā bija reģistrētas gan /pers. C/ (pēc pirkuma - prasītājai) atsevišķā zemesgrāmatu nodalījumā, kas tika atvērts 2003. gada 2. janvārī un slēgts 2012. gada 21. decembrī, gan atbildētājam viņa dzīvokļa īpašuma zemesgrāmatas nodalījumā atbilstoši šim īpašumam piekrītošajām domājamām daļām.

[7] Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja strīdus zemesgabalam aprēķināto NĪN, ko viņa samaksājusi par laika posmu no 2007. gada 1. janvāra līdz 2012. gada 31. decembrim, uzskatot, ka atbildētājs ir nepamatoti iedzīvojies uz viņas rēķina.

Civillikuma 2376. pants noteic, ka atprasījuma tiesības priekšmets ir vai nu tā atdošana, kas izpildīts bez attiecīgas saistības, vai, ja šis izpildījums vairs nepastāvētu, tā vērtības atlīdzība. Civillikuma 2381. pants noteic, ka prasītājam jāpierāda, ka izpildījums izdarīts bez tiesiska pamata. Civillikuma 2391. pants noteic, ka nevienam nav tiesības netaisni iedzīvoties otram par ļaunu un uz tā rēķinu. Kas no tam cietis zaudējumu, tas var prasīt, lai atdod viņam to, ar ko un par cik otrs iedzīvojies.

Tiesību doktrīnā atzīts, ka prasījumi no netaisnas iedzīvošanās (Civillikuma 2369.-2392. pants) dod prasītājam tiesību atprasīt no atbildētāja to, ko pēdējais bez tiesiska pamata ir ieguvis no kreditora mantas vai uz tā rēķina. Šo tiesību normu mērķis ir panākt taisnīgu izlīdzinājumu starp prasītāju un atbildētāju. Pirmkārt, tiek novērsts atbildētāja mantas neattaisnots pieaugums, otrkārt, prasītājam tiek atdots tas, kas sakarā ar iedzīvošanos atrodas atbildētāja mantā. Tomēr minēto noteikumu primārais uzdevums ir nevis prasītāja mantas iepriekšējā stāvokļa atjaunošana (kam kalpo zaudējumu atlīdzināšanas institūts), bet gan atbildētāja mantas neattaisnota pieauguma novēršana (skat. *Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga: Mans īpašums, 2000, 648. lpp.*).

Lai apmierinātu prasījumu no netaisnas iedzīvošanās (Civillikuma 2369.- 2392. pants), nepieciešams konstatēt, ka atbildētājs ieguvis prasītāja mantu vai iedzīvojies uz tā rēķina bez tiesiska pamata, nolūkā panākt atbildētāja mantas neattaisnota pieauguma novēršanu (skat. *Augstākās tiesas 2017. gada 16. novembra spriedumu lietā Nr. SKC-362/2017 (C30520113)*).

Likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 2. panta pirmā daļa noteic, ka NĪN maksā Latvijas vai ārvalstu fiziskās un juridiskās personas, kuru īpašumā vai tiesiskā valdījumā ir nekustamais īpašums. Šā panta otrā daļa noteic, ka par nekustamā īpašuma īpašnieku šā likuma izpratnē uzskatāma persona, kuras īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ir nostiprinātas zemesgrāmatā vai kurai piederošais nekustamais īpašums (ēkas un būves) līdz Zemesgrāmatu likuma spēka atjaunošanai ir reģistrēts pašvaldībā vai Valsts zemes dienestā.

Sprieduma 6.3. punktā tiesa konstatēja, ka prasītājas norādītajā laika posmā no 2007. gada 1. janvāra līdz 2012. gada 31. decembrim saskaņā ar zemesgrāmatā esošajiem ierakstiem prasītāja bija strīdus zemesgabala īpašniece, kurai bija ne tikai tiesības saņemt visus labumus no lietas, bet arī pienākums nest uz lietu gulošas nastas un apgrūtinājumus. Tādējādi RDPIP, atbilstoši likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 2. panta pirmajai daļai, viņai pamatoti aprēķināja NĪN par katru tekošo gadu līdz viņas īpašumu tiesību dzēšanai zemesgrāmatā 2012. gada decembrī. Minēto apstiprina Administratīvās apgabaltiesas 2017. gada 14. februāra spriedums lietā Nr. A420593412 un tam piekrita arī prasītājas pārstāvis (lietas 207. lapa). Līdz ar to atzīstams, ka NĪN prasītāja samaksāja uz tiesiska pamata. Atbildētājam RDPIP nebija uzlikusi pienākumu maksāt NĪN, līdz ar ko nav konstatējams, ka prasītāja to samaksājusi atbildētāja vietā.

Juridiskajā literatūrā izskaidrots, ka prasības tiesvedības jēga un būtība izpaužas prasītāja celtajās pretenzijās pret atbildētāju, norādot, ka tieši atbildētājs ir veicis un ir vainojams prasītāja tiesību vai likumīgo interešu aizskārumā. Personu, kura ir atbildētājs, nosaka prasītājs pēc saviem ieskatiem. Tomēr var izrādīties, ka tiesību pārkāpumā vainojama cita persona, nevis prasītāja noradītais atbildētājs. No likuma jēgas izriet, ka šādā gadījumā tiesai prasība jānoraida kā nepamatota, t.i., nav pamata materiāli tiesiskajam prasījumam pret prasītāja norādīto atbildētāju (skat. *Līcis A. Prasības tiesvedība un pierādījumi. Rīga; Tiesu namu aģentūra, 2003., 29.-30. lpp.*).

No lietā noskaidrotiem apstākļiem izriet, ka atbildētājs nav vainojams prasītājas tiesību vai likumīgo interešu aizskārumā, jo nav tā persona, kurai veikta NĪN un kavējuma naudas samaksa. No lietā iesniegtajiem NĪN maksāšanas paziņojumiem un RDPIP sniegtās 2018. gada 15. februāra atbildes Nr. PIP-18-2876-ap redzams, ka minētie maksājumi ir veikti RDPIP (lietas 25.-31. lapa).

Ņemot vērā iepriekš minēto tiesa atzīst, ka prasītāja savu prasījumu nav pierādījusi, proti, nav pierādījusi, ka tieši atbildētājs ir bez tiesiska pamata iedzīvojies uz viņas rēķina, līdz ar ko prasība ir noraidāma.

[8] Tiesas uzdevums, izšķirot ikvienu strīdu, ir detalizēti izvērtēt, vai prasītāja norādītie apstākļi, kas ietilpst pierādīšanas priekšmetā, guvuši apstiprinājumu, un kādas juridiskās sekas piemērojamās materiālo tiesību normas sastāvs saista ar lietas iztiesāšanas gaitā noskaidrotiem faktiem (skat. *Augstākās tiesas Senāta 2018. gada 19. februāra spriedums lietā Nr. SKC-7/2018, 2018. gada 29. marta spriedumu lietā Nr. SKC-43/2018).* Tomēr tas nenozīmē, ka tiesai ir pienākums atbildēt uz jebkuru procesa dalībnieka argumentu, bet gan tikai uz tādiem, kas attiecas uz lietu un ir nozīmīgi (skat. *Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Autoru kolektīvs prof. R. Baloža zinātniskā vadībā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011, 140. lpp.).* Tiesnešiem ir jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesa izvērtē argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (skat. *Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986. gada 13. oktobra lēmums).*

Tiesa ir konstatējusi un izvērtējusi strīda izšķiršanai svarīgus apstākļus, līdz ar ko pārējie pušu argumenti un pierādījumi nav vērtējami.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 189.-193. un 250.^{25} pantu tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ prasību pret /pers. B/ par samaksātā nekustamā īpašuma nodokļa un kavējuma naudas piedziņu.

Spriedums sastādīts un pieejams tiešsaistes sistēmā no 2022. gada 10. februāra.

Spriedumu var pārsūdzēt Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Kurzemes rajona tiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese S. Lucava